

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

1. I marts 1988 udsendte den daværende regering en *handlingsplan vedrørende børn*. Handlingsplanen indeholder en samlet præsentation af regeringens generelle tanker angående børne- og ungdomspolitikken. På mit initiativ indeholder handlingsplanen et særskilt afsnit om unge lovovertrædere.

Om denne indsats vedrørende unge kriminelle er det i handlingsplanen særligt nævnt, at det under drøftelser mellem repræsentanter fra Justitsministeriets og Socialministeriets område undersøges, om der er mulighed for at finde reaktioner, der kan erstatte nogle af de mange tiltalefrafald og betingede domme, der i dag anvendes over for 15-18-årige lovovertrædere.

Ved denne undersøgelse har det været tanken at søge vurderet, hvorledes der i samarbejde mellem de sociale myndigheder og politiet kan etableres ordninger, der er umiddelbart mærkbare for den unge og samtidig er udtryk for en mere fast og konsekvent holdning fra myndighedernes side. Det er samtidig forudsat, at sådanne ordninger kan medvirke til at styrke de unges ansvarsbevidsthed. Desuden er det hensigten i vidt omfang at løfte børn og unge ud af det almindelige straffesystem.

Resultatet af drøftelserne i Justits- og Socialministeriets regi, der nu er afsluttet, er beskrevet i »Rapport om unge lovovertrædere«, der offentliggøres i forbindelse med debatten i Folketinget om denne redegørelse.

I det udvalg, som for nylig er nedsat angående retssikkerhed ved indsatsen for børn og unge, skal der i løbet af de næste 2 år ske en revurdering af bistandslovens regler. De overvejelser om en indsats vedrørende unge lovovertrædere, som omtales i denne redegørelse, angår forhold, som ikke skal behandles i det nævnte retssikkerhedsudvalg. Udvalget vil dog naturligvis modtage en orientering om overvejelserne om unge lovovertrædere.

2. Antallet af lovovertrædere i alderen 15-18 år er betragteligt. En mindre del af lovovertrædelserne afgøres med tiltalefrafald. I 1985 og 1986 var det samlede antal af 15-18-årige, der modtog tiltalefrafald, således henholdsvis 1428 og 1278. Dette svarer for 1985 til, at der for hver 100.000 15-18-årige meddeles 455 tiltalefrafald. Hertil kommer, at politiet årligt unnlader at rejse tiltale mod 15-18-årige for overtrædelse af straffeloven i en række tilfælde.

Størsteparten af disse unge er personer, som ikke er kommet ind i et mere fast kriminalitetsmønster, og som ikke falder ind under dagligdags forestillinger om hårdt belastede kriminelle.

Endvidere idømmes et mindre antal unge betingede domme, herunder domme til samfundstjeneste, ligesom der forholdsmæssigt idømmes de 15-18-årige relativt få ubetingede frihedsstraffe.

Af oplysningerne fra kriminalstatistikken om de unges kriminalitet fremgår, at hovedvægten ligger på indbrud, tyverier og brugstyverier samt hærværk.

Kriminalitet er menneskeligt og materielt ødelæggende. Det gælder ikke blot for offeret og samfundet som helhed, men også for den enkelte lovovertræders fremtidsmuligheder.

De lovovertrædelser, der begås af 15-18-årige, skyldes ikke sjældent kedsomhed eller trang til aktivitet og en søgen efter noget at rette virkelysten imod. Kriminalitet kan samtidig ses som et udslag af manglende respekt for andres person og ejendom, en mangel på respekt, der i sidste instans er udtryk for manglende ansvarsfølelse over for egen situation. En ung kriminel begrænses nemlig i sine fremtidsmuligheder, både med hensyn til job og fritid, for hver gang den pågældende gribes i kriminalitet.

Særlig nedslående er ungdomskriminalitet, fordi der er risiko for, at den unge ledes ind i et kriminelt miljø og vænnes til selv at gøre lovovertrædelser til en del af sin hverdag.

Et vigtigt led i kriminalitetsbekæmpelsen bliver derfor den indsats, der angår unge lovovertrædere.

Den bedste bekæmpelse af kriminalitet sker ved forebyggelse. Og den bedste forebyggelse af ungdomskriminalitet kræver *indsats* på så at sige alle planer på én gang: i familien, i skolen, i fritidsklubben, på sportsholdet, på gaden og ved mødet med de offentlige myndigheder i al almindelighed. Skal den optimale effekt opnås, må indsatsen være *generel* som hidtil gennem Det Kriminalpræventive Råds arbejde og SSP-samarbejdet og samtidig *konkretiseres* i relation til den enkelte unge, der befinder sig i en truet situation.

Den kriminalitetsforebyggende indsats bliver først virkelig effektiv, hvis den følges af en holdningsændring.